

N:o 113.

Af herr O. Erickson i Bjersby, om ändrad lydelse af 17 kap. 12 § handelsbalken.

Efter att fråga om införande i allmänna lagen af stadgande om förmånsrätt för kommunalutskylder vid flere tillfällen väckts inom riksdagen, för utgången af hvilka frågor nu ej torde vara behöfligt att ånyo redogöra lika litet som för de skäl, som anförts för eller emot, beslöt Riksdagen vid dess sammanträde under tiden från och med den 15 januari 1887 till och med den 5 sistlidne mars att för sin del antaga följande lag i ämnet:

»Lag angående förändrad lydelse af 17 kap. 12 § handelsbalken:

Härigenom förordnas, att 17 kap. 12 § handelsbalken, sådant nämnda lagrum lyder enligt förordningen den 8 oktober 1861, skall erhålla följande förändrade lydelse:

Dernäst gånge med förmånsrätt ut:

Ur fast egendom utskylder för samma egendom till landsting eller kommun för sista och löpande året, der icke, enligt hvad särskildt stadgadt är, annan än egaren är pliktig att dem gälda; samt

ur lös egendom först gäldenärens utskylder till kronan för sista och löpande året, de der ej för fast egendom utgå, och derefter hans utskylder för samma tid till landsting eller kommun, der de icke, på grund af hvad här ofvan stadgadt är, ur fast egendom bort gäldas.»

Vid granskningen inom högsta domstolen af detta förslag godkändes af högsta domstolens fleste ledamöter den i förslaget uttalade rättsgrundsats, hvaremot mot förslaget anmärktes hufvudsakligen, att om den betydelse, som borde inläggas i uttrycket »utskylder till kommun», tvekan kunde uppstå; att, ehuru den i Riksdagens skrifvelse till Kongl. Maj:t uttalade åsigt, att de bidrag, som för fyllande af kommunens behof skulle

af dess medlemmar utgöras, kunde för dem blifva mera tryckande i samma mån, som betalning icke kunde erhållas från ett flertal bland dess medlemmar, utan tvifvel gälde äfven om de af kyrkoförsamlingsmedlemmar utgående bidrag till församlingens behof, det likväl kunde ifrågasättas, huruvida en del allmänna afgifter vore att hänföra till utskylder af omförmälda beskaffenhet eller icke, såsom t. ex. de afgifter till presterskapets aflönande, som åläge allenast betalningsskyldige medlemmar af församlingen, utan att denna eller dess öfriga medlemmar därför stode i ansvar; *att* den föreslagna lydelsen af paragrafen ej heller lemnade upplysning, huruvida åtminstone de bidrag till presterskapets aflönande, hvilkas på förhand stadgade totalbelopp skulle af församlingen i dess helhet gäldas, borde betraktas såsom »utskylder till kommun» och således förmånsrätt för den ega rum; *att* förhållandet vore enahanda med de bidrag till klockares aflönande, som utgingo jemlikt fastställda löneregleringar; *att* redaktionen lemnade rum för tvekan, huruvida förslaget afsåge jemväl dels afgifter till kyrka och skola, dels de för betäckande af härads eller tingslags gemensamma behof erforderliga afgifter, såsom snöplogningsavgift och mera dylikt, hvilka af häradets eller tingslagets skattskyldige invånare skola utgöras.

Med anledning af dessa anmärkningar, särskildt i fråga om tvektidigheten af uttrycket »kommunalutskylder» har Kongl. Maj:t funnit Riksdagens omförmälda lagförslag icke kunna godkännas.

Då jag nu änyo underställer denna fråga, hvars principiella rättighet numera blifvit af alla vederbörande erkänd, Riksdagens pröfning, torde det tillåtas mig uttala, att jag för min del anser de af högsta domstolen framställda anmärkningar mot ofvanberörda lagförslags lydelse vara af ej särdeles stor betydelse, enär, enligt min uppfattning, med »utskylder till kommun» måste afses alla de afgifter, hvilka af den större eller mindre kommunens skattskyldige invånare uttagas för fyllande af kommunens hvarjehanda behof. Men då äfven jag anser, att en lag bör affattas med allra möjligaste tydlighet och i uttryck, som i görligaste mån förekomma tvektidighet i tillämpningen, ber jag få föreslå, att Riksdagen för sin del antager följande

Lag

angående förändrad lydelse af 17 kap. 12 § handelsbalken.

Härigenom förordnas, att 17 kap. 12 § handelsbalken, sådant nämnda lagrum lyder, enligt förord-

ningen den 8 oktober 1861, skall erhålla följande förändrade lydelse:

»Dernäst gånge med förmånsrätt ut:

Ur fast egendom sista och löpande årets utskylder för samma egendom till landsting, härad eller kommun, hvilka skola för gemensamma ändamål, vare sig af administrativ eller ecklesiastisk art, utgöras, der icke, enligt hvad särskildt stadgadt är, annan än egaren är pliktig att dem gälda; samt

ur lös egendom först gäldenärens utskylder till kronan för sista och löpande året, de der ej för fast egendom utgå, och derefter hans i första momentet omnämnda utskylder för samma tid, der de icke, på grund af hvad här ofvan stadgadt är, ur fast egendom bort gäldas.»

Och öfverlemnar jag till lagutskottet, att föreslå förändring i lagförslagets redaktion, derest sådan skulle anses erforderlig.

Stockholm den 15 maj 1887.

Oskar Erickson.
